

Beskrivelse af projektelementer

Ansøgningen om multifunktionel jordfordeling ved Nordskoven har følgende projektelementer:

14. april 2020
Sagsnr.: 330-2020-18816

Skovrejsning

Udvidelse af Nordskoven. Baggrunden er samarbejdsaftalen mellem Slagelse Kommune og Naturstyrelsen om etablering af 300 ha skov og natur i forholdet 60/40. Projektmålet er erhvervelse af 60 ha jord og efterfølgende etablering af skov.

Kontaktperson:
Kristina Bjerre
Direkte tlf. 58 57 46 93

Formålet med projektet er at etablere bynær skov og rekreativt rum for borgerne, reducere klimagas gennem ekstensivering af dyrkningsjord og CO₂-binding i skov, øge biodiversiteten, beskytte drikkevandsinteresser og promovere grøn omstilling.

Der forventes tilplantning af 50-60 ha løvskov med hjemmehørende arter.

Jordkøb: 10 mio. kr., hvoraf Slagelse Kommune betaler 60 % og Naturstyrelsen 40%. Naturstyrelsen lægger ud, så finansieringsaftalen med årlig indbetaling fra Slagelse Kommune på 1 mio. kr. i den 30-årige aftaleperiode frem til 2042 opretholdes. Slagelse Kommunes andel finansieres af klimakontoen. Tilplantning og vedligehold af skovkultur: 2 mio. kr., som finansieres af Naturstyrelsen.

Rent vandmiljø

Gudum Å er omfattet af Vandområdeplan 2015-2021 og har miljømålet god økologisk tilstand. I dag er målet ikke opfyldt. Derfor skal der gennemføres en fysisk indsats for at sikre målopfyldelse i vandløbet. Den udpegede indsats er genslyngning af vandløbet, der tidligere har haft et stærkt mæandreende forløb, udskiftning af bundmateriale og etablering af sandfang.

Gennem genopretningen, tilstræbes desuden at skabe en bedre sammenhæng mellem vandløbet og de øvrige naturtyper i ådalen. Genslyngning af

vandløb nedsætter vandets strømhastighed og skaber en mere naturlig hydrologi i ådalen. Tiltaget kan derfor være med til at modvirke oversvømmelser længere nedstrøms i Tude Å.

Side2/5

Projektet forventes at medvirke til at vandløbet opnår god økologisk tilstand. Projektet bidrager dermed til opfyldelsen af EU's vandrammedirektiv. De nævnte projekttiltag (genslyngning, udskiftning af bundmateriale og etablering af sandfang) er kendte virkemidler til forbedring af miljøforholdene i vandløb. Målet er at vandløbet opnår god økologisk tilstand på de 3 målsætningsparametre for fisk, planter og smådyr.

Der vil være et særligt fokus på ørred, da Gudum Å sammen med Skovsø Å vurderes at være et vigtigt gyde- og opvækstområde for havørred i Tude Å systemet. Desuden findes en mindre bækkørredbestand umiddelbart opstrøms projektstrækningen. På projektstrækningen er der registreret pignmerling og bæklampret, som også forventes at nyde gavn af projektet.

Gudum Å opfylder i dag ikke miljømålet for fisk, men der vurderes at være et stort potentiale. Desuden er det forventningen at der kan opnås en synergieffekt og økologisk sammenhæng med de øvrige projektelementer: skovrejsning og ekstensivering af å-nære arealer.

Der er ansøgt om tilsagn til udarbejdelse af en teknisk forundersøgelse. Hvis der opnås tilsagn forventes denne at være færdig i sommeren 2021. Projektet finansieres af statslige midler og EU's hav- og fiskerifond. Referenceværdien for en teknisk forundersøgelse og detailprojekt er 260.950 kr. Referenceværdien for etablering: 1.043.800 kr.

Natur og biodiversitet (Natura2000 og bilag IV-arter)

Formålet er at skabe gunstige vilkår for et varieret plante- og dyreliv i projektområdet. Fokus er særligt på den flora og fauna, som er knyttet til vandhuller, ferske enge og overdrev. Indsatsen skal bl.a. gavne arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV herunder skabe et kerneområde for løvfrø.

Der anlægges græsningsfolde og vandhuller, i det omfang, det bedst muligt bidrager til biodiversiteten i projektområdet, og i det omfang, der kan tilvejebringes finansiering. Projektelementet tilpasses alt efter de muligheder, som opstår ved de konkrete arealerhvervelser. Udgangspunktet er anlæggelse af ca. 30 ha til græsning samt 10 vandhuller. En væsentlig del af disse områder etableres som udgangspunkt nær vandløbet i forbindelse med vandløbsrestaurering. De øvrige græsningsfolde og vandhuller områder etableres i lysninger i skovområdet.

Indsatsen skal gavne arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV, f.eks. løvfrø, springfrø, spidssnudet frø, stor vandsalamander og markfirben. Det er et delmål på sigt, at skabe et kerneområde for løvfrø i projektområdet, via

en korridor langs Vestemose å og Skovsø Å til skovområdet nordøst for Slagelse, hvor løvfrø findes i dag.

Side3/5

Det forventes, at etableringen af vandhuller og græsningssenge vil skabe yngle- og fourageringssteder for et relativt stort antal individer, af flere af de arter, som er nævnt under formålet. Det er forventningen, at tiltagene vil have særlig stor effekt, som følge af en synergieffekt i forbindelse med skovrejsningen. Eksempelvis vil et område, med de elementer, der indgår i planen (skov, græsningssenge, vandhuller) på sigt erfaringsmæssigt kunne udvikle sig til et stabilt kerneområde for løvfrø med en bestand på mange tusinde individer.

Indsatsen skal desuden særligt gavne engfugle som stor kobbersneppe, vibe, rødben m.fl., som er trængte både nationalt og internationalt. Med etablering af græsningssenge i skov er der desuden fokus på etablering af egnede levesteder for dagsommerfugle som dukatsommerfugl, kejserkåbe, skovblåfugl m.fl., som er registreret i små forekomster i skovene nordøst for Slagelse. Projektet skal understøtte FN's biodiversitetskonvention herunder Global 2020 biodiversitetsmålsætningen

Målet er at opkøbe 40 ha landbrugsjord til etablering af ny natur, primært omkring Gudum Å. Grundlaget for projektelementet er samarbejdsaftalen mellem Slagelse Kommune og Naturstyrelsen om etablering af 300 ha skov og natur i Nordskoven.

Udgifterne til hegning og anlæggelse af vandhuller forventes at andrage ca. 535.000,-. Udgiften afholdes af Natur-kontoen, indenfor rammen. Der afsøges muligheder for supplerende ekstern finansiering til udvidelse af indsatsen (flere folde og vandhuller).

Rent drikkevand

Indenfor projektområdet ligger der flere drikkevandsboringer tilhørende det almene vandforsyningsselskab SK Forsyning. Omkring disse boringer er der udpeget boringsnære beskyttelsesområder, der skal beskyttes mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider.

Slagelse Kommune vurderer, at der er behov for en sådan indsats i de boringsnære beskyttelsesområder, der ligger indenfor projektområdet. Kommunen vil derfor, gennem forhandlinger med de pågældende lodsejerne, forsøge at opnå aftaler der indebærer, at brugen af sprøjtemidler ophører i de boringsnære beskyttelsesområder. Jordfordeling vil indgå som et redskab i den forbindelse og kan øge chancen for, at indsatsen kan gennemføres via frivillige aftaler.

Erstatningerne til lodsejerne for tinglysning af sprøjteforbud i de boringsnære beskyttelsesområder betales af vandforbrugerne (vandforsyningen), jf.

miljøbeskyttelseslovens § 64. Erstatningerne fastsættes i overensstemmelse med taksationskommissionens praksis.

Hele projektområdet er udpeget som område med særlige drikkevandsinteresser. Skovrejsning eller andre tiltag der indebærer at brugen af pesticider ophører, vil derfor give en generel beskyttelse af en vigtig drikkevandsresource.

Side4/5

Friluftsliv

Den rekreative brug af Nordskoven ønskes styrket gennem følgende tiltag:

- Etablering af nye stier, faciliteter og informationstavler, som giver sammenhæng i projektområdet.
- Udvikling af natursociale projekter med Specialcenter Slagelse og borgere fra sociale boligbyggerier. Rosenkildeskoven udvides, og projektet erhverver restejendom, der udvikles som trædesten til skoven og aktivitetsplads for borgere fra socialt belastede boligområder.

Nye stiforløb skal få Nordskovens skov og lysåbne natur til at hænge bedre sammen og blive mere brugervenligt. Særlig indsats gælder indretning af udvidelsen af Rosenkildeskoven, som fungerer som rekreativt sanserum for brugerne af Specialcenter Slagelse. Der etableres i alt 1500 meter nye stier samt opsættes bord/bænkesæt og informationstavler.

Projektet råder over en ejendom med tilhørende lade og grund på 5500 m² (Højstrupvej 5). Normalt søges ejendomme at blive frasolgt. Højstrupvej 5 ligger meget bynært og denne placering gør området særligt interessant at udvikle til en trædesten fra byen til Nordskoven. Vi ønsker at udvikle området, så det kan understøtte natursociale indsatser. Formålet er at styrke særligt børn, unge og familier i udsatte positioner, så de kan tilegne sig flere sociale og praktiske kompetencer. Men andre målgrupper vil også kunne få glæde af området. Med denne indsats vil personer som ikke færdes i naturen af sig selv blive introduceret for de mange muligheder, som natur og friluftsliv rummer for trivsel, udvikling og læring. Området udvikles med faciliteter og konkrete tiltag i tæt samarbejde med relevante interessenter og aktører. Der skabes et område på i alt 5500 m² med nye friluftsfaciliteter.

Der anvendes 650.000 kr. til stier, som finansieres af Naturstyrelsen. Der afsættes følgende midler til at udvikle natursociale indsatser på Højstrupvej 5: 270.000 kr. til nedrivning af beboelsesejendom, som finansieres af Naturstyrelsen. 300.000 kr. til frikøb af grund, som finansieres 60/40 % af Slagelse Kommune og Naturstyrelsen. Dette svarer til den fordeling, der normalt er mellem de to parter ved opkøb af arealer. I henhold til samarbejdsaftalen om Nordskoven mellem Naturstyrelsen og Slagelse Kommune opkøbes bygninger som udgangspunkt ikke, og erhvervelse af Højstrupvej 5 ligger derfor udover den indgåede samarbejdsaftale og skal ske efter nærmere

aftale mellem parterne. Udgiften til frikøb af grund vil blive indeholdt i kommunens årlige indbetaling til Nordskovsprojektet på 1 mio. kr.

Derudover afsættes 300.000 kr. til udvikling af området med faciliteter mv., som finansieres af Slagelse Kommune.

Side5/5

Slagelse Kommunes andel finansieres af eksisterende driftsmidler. Projektet vil søge fonde med interesse i natursociale projekter til gearing af Naturstyrelsens og Slagelse Kommunes afsatte midler på godt 1,5 mio. kr.

Økologisk landbrug

ZBC Jernbjerggaard vil omlægge til økologisk landbrugsskole med fokus på fremtidsrelevante nicheproduktioner, der skal bidrage til den grønne omstilling.

Målet er, at:

- Praktisere bæredygtig fødevarerproduktion for eleverne.
- Udvikle bæredygtig økologisk fødevarerproduktion med særlig fokus på nicheproduktioner som skovlandbrug/permakultur, sædskifteintegreret svineproduktion, specialiseret naturpleje.
- Integrere driften i Nordskoven som udstillingsvindue for fremtidsrelevant fødevarerproduktion.

Jordtilligendet er en vigtig del af skolens uddannelsesgrundlag, hvor eleverne kan afprøve teori i praksis. Målet med jordfordelingen er at optimere arronderingen. I alt skal omlægges ca. ha dyrkningsjord til økologisk jordbrug.

Der bliver investeret i, at den økologiske omlægning kan ske. Dette angår maskinpark, anlægsopgaver, mølleri, indretning af gårdbutik, international netværk, ansattes efteruddannelse, etablering af økologisk grisehold med skovlandbrug, naturpleje m.m.

Indsatsen finansieres af ZBC suppleret med driftstilskud og ekstern medfinansiering.